

Dosarul nr. 3ra-42/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul central (jud. A. Braga)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

DECIZIE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de către Alexandru Musteață împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu
privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării și achitării
pensiei pentru vechime în muncă,

împotriva deciziei din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
admis apelul declarat de către Alexandru Musteață, a fost casată integral hotărârea
din 18 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central și a fost emisă o nouă
hotărâre cu privire la admiterea acțiunii,

constată:

La data de 26 iulie 2017 Alexandru Musteață a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea
actului administrativ și obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în
muncă.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în perioada 01 august 1986-12
octombrie 1999 și-a îndeplinit serviciul militar prin contract.

A menționat că, după eliberarea din serviciu militar, Ministerul Apărării i-a
stabilit pensia pentru vechime în serviciu.

A susținut că, la data de 24 aprilie 2012 s-a reîncadrat în Armata Națională,
unde și-a îndeplinit serviciul militar până la data de 25 aprilie 2017, când a fost trecut
în rezervă, conform ordinului comandantului Comandamentului Forței Aeriene
nr.28 din 25 aprilie 2017.

A afirmat că, vechimea sa totală în muncă constituie 29 de ani 02 luni și 25 de
zile.

A relevat că, la data de 02 iunie 2017 s-a adresat la Casa Națională de
Asigurări Sociale cu cerere, prin care a solicitat recalcularea pensiei stabilite anterior
și a prezentat documentele necesare și, anume, extrasul din ordinul de eliberare din

serviciu, copia livretului militar, copia buletinului de identitate, calculul vechimii în muncă și certificatul privind mărimea soldei lunare.

A invocat că, prin decizia nr. 14 din 28 iunie 2017 Casa Națională de Asigurări Sociale a refuzat recalcularea pensiei stabilite anterior, deoarece pensia a fost stabilită din data de 01 ianuarie 2001 și nu este temei de recalculare.

A considerat că, decizia enunțată este ilegală.

A invocat că, conform art. 61 alin. (1) și (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi. Pensiile stabilite persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne urmează a fi recalculate după trecerea lor în rezervă sau în retragere.

A solicitat anularea deciziei de refuz a Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 14 din 28 iunie 2017 și obligarea acesteia de a-i recalcula pensia stabilită anterior, cu plata acesteia începând cu data de 02 iunie 2017.

Prin hotărârea din 18 decembrie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul central a fost respinsă acțiunea depusă de către Alexandru Mustață ca fiind nefondată.

Prin decizia din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Alexandru Mustață, reprezentat de către avocatul Andrei Roșca și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 06 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Alexandru Mustață, reprezentat de către avocatul Andrei Roșca, a fost casată decizia instanței de apel și a fost trimisă cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către Alexandru Mustață, a fost casată integral hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de către Alexandru Mustață a fost admisă, a fost anulată ca fiind ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 14 din 28 iunie 2017, prin care i-a fost refuzat lui Alexandru Mustață recalcularea pensiei și a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite lui Alexandru Mustață pensia pentru vechime în muncă, începând cu data de 02 iunie 2017.

La data de 01 august 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat, iar la data de 05 septembrie 2019 a depus recurs motivat împotriva

deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece instanța de apel a interpretat în mod eronat legea materială aplicabilă la caz.

A menționat că, Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectorului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 nu prevede dreptul la recalcularea pensiei stabilită anterior sau stabilirea din nou a pensiei după o eventuală reangajare a beneficiarului de pensie și obținerii unei noi vechimi în muncă.

A susținut că, pensia intimatului a fost stabilită la eliberarea din serviciu conform art. 2 alin. (1) din Legea enunțată și nicidecum la prelungirea termenului de aflare în serviciu conform art. 2 alin. (2) din aceeași Lege.

A afirmat că, având în vedere că, intimatul este deja beneficiar de pensie pentru vechime în muncă stabilită conform Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, Casa Națională de Asigurări Sociale corect a respins cerința intimatului, deoarece nu există temei de drept pentru recalcularea/stabilirea din nou a pensiei în cazul reangajării și obținerii unei noi vechimi în serviciu.

A relevat că, pensiile stabilite în temeiul Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 pot fi recalculate conform art. 61 din Legea enunțată.

A mai relevat analizând textul art. 61 din Legea enunțată, se deduce 3 situații când apare dreptul de a recalcula pensia deja stabilită.

A invocat că, primul alineat al articolului enunțat prevede expres recalcularea pensiilor stabilite anterior, ca bază fiind documentele aflate în organele de pensionare la momentul solicitării recalculării.

A notat că, a doua situație se referă la cazul în care din anumite motive persoana nu a prezentat acte suplimentare, care i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei până la stabilirea pensiei, aceasta este în drept să le depună la organul de asigurări sociale, astfel, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data depunerii în aplicare a prezentei legi.

A specificat că, a treia situație, recalcularea se efectuează în cazul în care persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne li s-a prelungit peste limita de vîrstă termenul de aflare în serviciu militar.

A declarat că, situația intimatului nu cade sub incidența art. 61 din Legea enunțată.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform

prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui cauza instanței de apel din următoarele considerente.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, Alexandru Musteață și-a îndeplinit serviciul militar prin contract, începând cu data de 01 august 1986 până la data de 12 octombrie 1999, iar după eliberarea din serviciul militar, Ministerul Apărării i-a fost stabilită pensia pentru vechimea în serviciu.

Ulterior, la data de 24 aprilie 2012 Alexandru Musteață s-a reîncadrat în Armata Națională, unde a îndeplinit serviciul militar până la data de 25 aprilie 2017, când a fost eliberat în rezervă, conform ordinului comandantului Comandamentului Forțe Aeriene nr. 28 din 25 aprilie 2017, vechimea integrală de muncă a acestuia constituind 29 ani 02 luni 25 zile, conform calcului nr. 4383 (f. d. 11).

De asemenea, s-a constatat că, la data de 02 iunie 2017 Alexandru Musteață s-a adresat la Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere, prin care a solicitat recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă.

Prin decizia de refuz nr. 14 din 28 iunie 2017 Casa Națională de Asigurări Sociale i-a refuzat lui Alexandru Musteață recalcularea pensiei din motiv că, pensia i-a fost stabilită la data de 01 ianuarie 2001 și nu este temei de recalculare.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Alexandru Musteață a solicitat anularea deciziei de refuz a Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 14 din 28 iunie 2017 și obligarea acesteia de a-i recalcula pensia stabilită anterior, cu plata acesteia începând cu data de 02 iunie 2017, în temeiul art. 48, 51 alin. (2) și 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele afacerilor interne și din cadrul Inspectorului General de Carabinieri nr. 1544-

XII din 23 iunie 1993.

Instanțele judecătorești, fiind învestite cu judecarea prezentei cauze, au ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Ulterior, instanța de recurs, fiind învestită cu judecarea recursului declarat de către Alexandru Musteață, reprezentat de către avocatul Andrei Roșca, a ajuns la concluzia temeinicii acestuia, casând decizia instanței de apel și trimitând cauza la rejudecare în instanța de apel.

Instanța de apel, fiind învestită cu judecarea apelului declarat de către Alexandru Musteață, a ajuns la concluzia temeinicii acestuia, casând integral hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a admis acțiunea, a anulat ca fiind ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 14 din 28 iunie 2017, prin care i-a fost refuzat lui Alexandru Musteață recalcularea pensiei și a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite lui Alexandru Musteață pensia pentru vechime în muncă, începând cu data de 02 iunie 2017.

În conformitate cu art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În conformitate cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169–171.

Art. 238 alin. (2) CPC prevede că, completul de judecată deliberază, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admiterea acțiunii.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Din materialele dosarului rezultă că, în ședința de judecată a instanței de apel Alexandru Musteață, reprezentat de către avocatul Andrei Roșca, a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii, anularea deciziei de refuz nr. 14 din 28 iunie 2017, emisă de către Casa Națională de Asigurări Sociale și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a reexamina și de a stabili din nou mărimea pensiei sale în baza documentelor prezentate la depunerea cererii, în temeiul art. 13 lit. a), 14 lit. a), 44, 48 și 50 alin. (1) lit. b) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele afacerilor interne și din cadrul Inspectorului General de Carabinieri.

La caz, se reține că, instanța de apel, dispunând admiterea acțiunii, a reținut că, la data de 02 iunie 2017, când Alexandru Musteață a depus cerere la Casa Națională de Asigurări Sociale, acesta întrunea toate condițiile prevăzute la art. 13 din Legea enunțată, însă Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat i-a refuzat

stabilirea pensiei, interpretând eronat că, nu este temei pentru recalcularea pensiei.

În conformitate cu art. 372 alin. (3) CPC, în apel nu se poate schimba calitatea procedurală a părților, temeiul sau obiectul acțiunii și nici nu pot fi înaintate noi pretenții.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, la judecarea cauzei, instanța de apel urma să verifice temeinicia acțiunii prin prisma art. 48, 51 alin. (2) și 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele afacerilor interne și din cadrul Inspectorului General de Carabinieri, după cum a solicitat intimatul în cererea de chemare în judecată.

Conform art. 61 alin. (1) și (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi. Pensiile stabilite persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne urmează a fi recalculate după trecerea lor în rezervă sau în retragere.

Astfel, dispozițiile art. 61 din Legea enunțată cert și expres prevăd 3 situații în care pensia pentru vechimea în serviciu stabilită anterior urmează a fi recalculată și, anume: 1) existența documentelor aflate la organele de pensionare la momentul recalculării pensiei; 2) prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei până la stabilirea pensiei, iar recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi; 3) recalcularea pensiei se efectuează în cazul în care persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne li s-a prelungit peste limita de vârstă termenul de aflare în serviciul militar.

În contextul expus, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel, aplicând art. 61 din Legea enunțată, nu a elucidat pe deplin și nu a verificat cu certitudine în care din cele 3 situații prevăzute de norma de drept enunțată se încadrează cerințele intimatului privind recalcularea pensiei pentru vechimea în serviciu după

reangajarea lui în serviciu și dacă aceste condiții urmează a fi luate în considerare cumulativ.

În contextul dat, instanța de recurs reține că, cele descrise cert indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale invocate de către intimatul-reclamant.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție este în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui cauza instanței de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează integral decizia din 02 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandru Musteață împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă și se restituie cauza Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic